

Силабус
навчальної дисципліни
Основи наукових досліджень та культура академічної доброчесності
2025-2026 навчальний рік

Освітня програма: Дошкільна освіта
Спеціальність: 012; А02 Дошкільна освіта
Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка
Рівень вищої освіти

Викладач (і)	Кот Надія Андріївна
Посилання на сайт	https://fdso.bdpu.org.ua/kafedra-doshkilnoyi-osvity/
Контактний тел.	+38 050 138 85 86
Е-mail викладача:	spf5@ukr.net ; kotnadezda04@gmail.com
Графік консультацій	з 9.00 до 18.00 середа

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні/ семінарські заняття	Самостійна робота	звітність
Денна 30/90	16	14	60	залік
Денна (скорочений термін) 30/90	16	14	60	залік
Заочна 8/90	6	2	82	залік
Заочна (скорочений термін) 10/90	6	4	80	залік

Семестр: осінній/весняний

Мова навчання: українська

Ключові слова: науково-проектна діяльність, науковий апарат дослідження, педагогічний експеримент, курсова робота, академічна доброчесність.

Метою курсу є формування наукового світогляду майбутніх фахівців, цілісного бачення проблематики психолого-педагогічних досліджень; знань, вмінь й навичок організації та проведення наукового пошуку з дотриманням норм академічної доброчесності; **предметом** – загальні положення щодо організації та проведення наукового пошуку та здійснення педагогічного проектування в галузі психолого-педагогічної проблематики.

Компетентності та програмні результати навчання:

Програмні компетентності:

КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.

КС-23. Здатність реалізовувати науково-проектну діяльність, доцільно обирати методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення.

Програмні результати навчання:

ПР-2. Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.

ПР-6. Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами.

ПР-9. Розуміти історію та закономірності розвитку дошкільної освіти. Аналізувати педагогічні системи минулого та творчо трансформувати їх потенціал у сучасний навчально-виховний простір закладу дошкільної освіти.

ЗМІСТ КУРСУ:

ЗМ 1. «ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В УКРАЇНІ»

1.1. Наука – продуктивна сила розвитку суспільства

Поняття про науку, як соціально – значущу сферу людської діяльності. Основні групи науки: суспільні, природничі, технічні. Категорії наукових досліджень: фундаментальні, прикладні. Українська наука на різних історичних етапах. Основні сектори організації науки в державі: академічний, вузівський, галузевий, виробничий. Організаційна система науки в Україні. Кадрове забезпечення наукових досліджень. Система організації психолого-педагогічних досліджень у вищому навчальному закладі. Філософські засади наукового пізнання. Сутність та процес проведення наукового дослідження. Види наукових досліджень. Наукова проблема та структурні елементи наукової теорії. Наукова теорія, її функції та роль у науковому пізнанні. Етапи проведення наукового дослідження. Академічна доброчесність як принцип, яким мають керуватися учасники освітнього процесу під час провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів наукових (творчих) досягнень

1.2. Інформаційне забезпечення наукових досліджень

Поняття про наукову інформацію. Закон України «Про інформацію». Види і джерела наукової інформації. Техніка роботи з науковою інформацією. Пошук та накопичення наукової інформації. Бібліографічний пошук: бібліотечні каталоги. Техніка вивчення літератури: читання, конспектування, складання тез, цитування, нотатки. Пошук у мережі Internet. Вимоги до бібліографічного опису наукової літератури. Складання списку використаних джерел.

ЗМ 2. «МЕТОДИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

2.1. Характеристика методів збору інформації у науковому дослідженні

Теоретичні методи наукових досліджень: індукція, дедукція, аналіз, синтез, узагальнення, порівняння, класифікації, моделювання, абстрагування.

Емпіричні методи дослідження: аналіз педагогічної документації та результатів діяльності, педагогічне спостереження, письмове та усне опитування, тестування, експертна оцінка, порівняння, узагальнення, вимірювання, експеримент, ранжування.

2.2. Методика обробки даних і аналізу результатів психолого-педагогічного дослідження

Методи обробки даних та аналізу результатів психолого-педагогічних досліджень: кількісна і якісна інтерпретація результатів досліджень. Методи статистичного аналізу. Графічна ілюстрація результатів дослідження.

ЗМ 3. «ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ ПРОВЕДЕННЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

3.1. Загальні вимоги до проведення наукового дослідження

Вимоги до проведення наукового дослідження: актуальність, плановість, об'єктивність, критичність, творчий підхід. Послідовність проведення наукового дослідження: вибір теми або постановка проблеми; ознайомлення зі станом обраної проблеми; складання програми дослідження.

3.2. Структура та формування змісту вступу та теоретичної частини психолого-педагогічного дослідження

Послідовність викладення характеристики наукового дослідження у вступі: актуальність теми, мета і завдання дослідження, об'єкт і предмет дослідження, гіпотеза, методи дослідження.

Теоретичний аналіз предмета дослідження в основній частині наукової роботи. Структура основної частини: поділ теоретичної частини на параграфи, підрозділи. Послідовність викладення матеріалу: огляд літератури за темою і вибір напрямів досліджень; виклад загальних підходів і основних методів досліджень, опис теоретичних та емпіричних досліджень; аналіз і узагальнення результатів досліджень. Використання цитат та їх оформлення; види бібліографічних посилань та способи їх введення у текст документу. Формулюють висновків у кінці кожного параграфу та розділу.

3.3. Особливості роботи над експериментальною частиною психолого-педагогічного дослідження

Експериментальна перевірка висловлених у теоретичній частині тверджень. Організація експерименту: констатувальний, формувальний та контрольний етапи. Добір методик обстеження на констатувальному етапі дослідження, визначення критеріїв оцінки отриманих результатів, забезпечення вірогідності, валідності та надійності одержуваних результатів і висновків. Апробація експериментальних програм розвитку, навчання та виховання (формувальний етап).

Накопичення дослідних матеріалів та їх опрацювання на контрольному етапі дослідження; графічне оформлення результатів психолого-педагогічного дослідження та їх теоретичний аналіз; літературне оформлення результатів дослідження та впровадження їх у практику,

3.4. Оформлення загальних висновків роботи та додатків

Висновки, як загальні оцінка отриманих результатів та пропозиції щодо їх використання. Співвідношення висновків та завдань, поставлених у психолого-педагогічному дослідженні. Надання рекомендації щодо ефективного використання результатів дослідження на підставі отриманих висновків.

Загальні вимоги до змісту, обсягу та оформлення додатків.

Технологія написання тезисів за змістом наукового дослідження.

Методи навчання:

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

За джерелом інформації:

Словесні: лекція із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (презентації, робота з ШІ), семінари, пояснення, розповідь, бесіда, бліцопитування, тести.

Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

Практичні: інсценування, ігрові та практичні вправи, моделювання проблемних ситуацій, інтелектуальні розминки (головоломки), робота в групах та міні-групах («team building»), case-study.

2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо), ретроспективний метод.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять):

Навчальний курс складається з лекційних, семінарських занять, самостійної та індивідуально-дослідної роботи.

Заохочується висловлювання власної точки зору, творчий підхід до виконання передбачених програмою курсу завдань. Обов'язковим є дотримання принципів академічної доброчесності.

Підготовка до семінарських занять передбачає усне опрацювання теоретичних питань за темою, спираючись на перелік рекомендованої літератури та самостійний пошук джерел

для отримання необхідної інформації, з подальшим їх обговоренням у форматі дискусій, мозкових штурмів тощо. Відпрацювання пропущених семінарських занять є обов'язковим, здійснюється у форматі очного або дистанційного (на платформі Zoom) спілкування викладача зі здобувачем (не пізніше, ніж через тиждень з моменту проведення заняття та згідно графіку консультацій).

Підготовка завдань самостійної та індивідуально-дослідної роботи здійснюється у письмовому або електронному (розміщення файлів на платформі Moodle) вигляді та передбачає усне обговорення питань протягом семінарського заняття з теми або під час індивідуальної/групової консультації. Роботи, які виконано не в повному обсязі або оформлено без дотримання вимог, повертаються здобувачеві на доопрацювання. Повторно здати роботу на перевірку необхідно не пізніше, ніж через тиждень після проведення заняття з відповідної теми (письмово/в електронному вигляді на платформі Moodle).

В умовах дистанційного навчання лекційні, семінарські заняття проводитимуться в онлайн-режимі у визначений розкладом час. Самостійні та індивідуально-дослідні роботи надсилаються на оцінювання через систему Moodle у визначений політикою курсу термін. Консультації здобувачів проводитимуться згідно визначеного вище графіку.

Допуск до заліку передбачений за умов: набрання 25 балів за роботу протягом семестру, наявності конспекту усіх лекцій та роздрукованої папки з роботами (самостійних та індивідуальних занять). Залік може проходити за двома формами (на вибір здобувачів ВО): письмовий залік та захист відповідей; тестування. За результатами продуктивної роботи протягом семестру та погодження з оцінкою – здобувачу може бути виставлена підсумкова оцінка, що дорівнює сумі балів набраних протягом семестру.

Безпека: у разі оголошення повітряної тривоги заняття негайно припиняється, всі переходять в укриття. Від кожного учасника освітнього процесу вимагається дотримання всіх інструкцій з безпеки. Заняття буде відновлено із скасуванням повітряної тривоги.

Політика використання генеративного штучного інтелекту (ШІ)

Застосування генеративного ШІ у цьому курсі регулюється *Політикою використання ШІ в освітньому процесі БДПУ* (Наказ № 39 від 18.09.2025, рішення Вченої ради від 11.09.2025).

У межах цього курсу **дозволяється відповідальне використання ГШІ** лише для:

- структування плану написання робіт;
- лексичного покращення тексту;
- підбору джерел (за умови обов'язкової перевірки достовірності).

Заборонено використання ГШІ для:

- повного генерування текстів робіт або розділів;
- автоматичного створення аналітичних висновків.

Усі випадки використання ШІ мають бути **відкрито задекларовані** у письмових роботах згідно зі стандартом **GAIDeT** (<https://panbibliotekar.github.io/gaidet-declaration/index-uk.html>).

Порушення цього правила може вважатися порушенням академічної доброчесності і тягне за собою відповідні наслідки згідно з Кодексом БДПУ.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: технічне (комп'ютер, проектор); програмне (Microsoft Office: Power Point, Word, Moodle, репозитарій); наочність (презентації у форматі Power Point, Canva), відеозаписи різних форм роботи з фізичного виховання та виконання різних видів вправ.

Система оцінювання та вимоги:

Поточний та семестровий контроль за умов змішаного навчання та (або) з використанням технологій дистанційного навчання може проводитися на базі освітніх дистанційних платформ та сервісів, для яких можна використовувати Moodle, Zoom, додатки від Google.

Загальна кількість балів за вивчений курс для *денної форми навчання* обчислюється таким чином: підраховується кількість балів, набраних під час поточного контролю (ЗК= 40 балів). Потім до отриманого показника додаються бали за виконане ІНДЗ та бали (10), та бали набрані під час екзамену (50). За підсумками навчання здобувач вищої освіти може отримати 100 балів, визначаємо за формулою.

$$\frac{ЗК1 + ЗК2 + ЗК3}{n}$$

m – кількість набраних балів за поточним контролем;

n – кількість кредитів.

Відповідність підсумкових рейтингових оцінок у балах оцінкам за шкалою ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка шкалою ЄКТС для всіх видів підсумкового контролю
90-100	A
78-89	B
65-77	C
50-64	D
35-49	FX
1-34	F

Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Основні

1. Мальська М., Пандяк. Організація наукових досліджень. К.: Центр учбової літератури, 2021. 136 с.
2. Основи наукових досліджень. Курс лекцій Електронне мережне навчальне видання / Уклад. О. Б. Шарпан. К. : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. 89 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/55928/1/OND_KL.pdf

Додаткові

1. Корягін М., Чік В. Основи наукових досліджень. К.: Алерта, 2019. 492 с.
2. Медведєва В. М. Основи наукових досліджень. Практикум. К.: Ліра-К, 2017. 84 с.
3. Надикто В. Т. Основи наукових досліджень. Одеса: Олді+, 2019. 268 с.
4. Палеха Ю. І., Леміш Н. О. Основи науково-дослідної роботи. К.: Ліра-К, 2019. 336 с.
5. Соболев Х. С., Петровська Н. І., Гуняк О. М. Методологія і принципи наукових досліджень. Львів. Львівська політехніка, 2018.
6. Управління проектами: навчальний посібник / Уклад.: Л. Є. Довгань, Г. А. Мохонько, І. П. Малик. К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. 420 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/19481/1/DMM_UP_2017.pdf
7. Шинкарук Л. В., Биховченко В. П., Власенко Т. О., Власенко Ю. Г. Організація проектної діяльності. К.: НУБіП України, 2021. 341 с. Навчальний посібник. URL: https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u317/2021_np_opd_shin_bih_vlas_vlas.pdf

Інтернет-ресурси

1. Бібліотека БДПУ <http://edu.bdpu.org>
2. Сайт БДПУ <http://bdpu.org>
3. Електронна навчальна платформа Moodle БДПУ <https://edu.bdpu.org/course/view.php?id=3486>